

Marine Harvest Norway AS avd. Midt
7242 KNARRLAGSUND

Vår dato: 14.11.2016
Vår ref.: 2016/6914
Arkivkode:542.1
Deres dato: Deres ref.:

Marine Harvest Norway AS – Vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for lokaliteten Bjørgan i Flatanger kommune

---

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har oppdatert utslippstillatelsen til Marine Harvest Norway AS – lokalitet Bjørgan. Tillatelsen til virksomheten er gitt etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt. Det gis vilkår om MOM-C-undersøkelse før neste utsett og deretter hvert 3. år. Lokaliteten settes i risikoklasse 3.

Vi viser til vårt varsel om oppdatering av utslippstillatelsen etter forurensningsloven for lokalitet Bjørgan av 24.10.2016. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag ønsker å oppdatere gamle tillatelser som ikke har vilkår om overvåking av resipienten i henhold til NS 9410. Oppdateringen av utslippstillatelsen er å betrakte som en ny utslippstillatelse. Tillatelsen for lokalitet Bjørgan gjelder med en MTB (maksimal tillat biomasse) på **5460** tonn.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag gir tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen i Nord-Trøndelag videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3 flg. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Fylkesmannen vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til regelhjelp.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Tillatelse til utslipp fritar ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Lovgrunnlag

Forurensningsloven

Fylkesmannen kan etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning med hjemmel i forurensningsloven § 11. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse kan gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vanndirektivet

Søknader om utslippstillatelse må i tillegg vurderes etter vannforskriften § 4 (miljømål) som gir visse rammer for Fylkesmannens skjønnsutøvelse i forurensningssaker. Vannforskriftens bestemmelser betyr blant annet at Fylkesmannen i utgangspunktet bare kan gi utslippstillatelse dersom miljøtilstanden i den berørte vannforekomsten ikke forringes.

Naturmangfoldloven

I alle offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal rettsprinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 legges til grunn for beslutningen. Det påligger derfor Fylkesmannen å vurdere betydningen av de enkelte rettsprinsippene i naturmangfoldloven i sammenheng med vår behandling av søknader om utslippstillatelser til akvakulturvirksomhet. Vurderingene er begrenset til de påvirkninger som er relatert til forurensningslovens virkeområde. De aktuelle rettsprinsippene omfatter; *kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver* og til sist prinsippet om *bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*.

Saksfremstilling og begrunnelse

Kort orientering om saken

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag ønsker å oppdatere gamle tillatelser som ikke har vilkår om overvåking av resipienten i henhold til NS 9410. Oppdateringen av utslippstillatelsen er å betrakte som en ny utslippstillatelse. Lokalitet Bjørgan har en utslippstillatelse av 18.08.2008 som vil opphøre og erstattet med denne tillatelsen. Tillatelsens produksjonsrammer er uendret.

Årlig produksjon på lokaliteten er stipulert til 7000 tonn. Fôrforbruket er ikke oppgitt i søknaden av 04.02.2008.

Planstatus

Lokaliteten Bjørgan ligger i et område avsatt til FFFNA i Flatanger kommune sin arealplan for sjø/ kommuneplan. Søknaden har vært lagt ut til offentlig høring og behandlet i Flatanger kommune 24.06.2008. Det kom ingen merknader til søknaden.

Tiltakets miljøpåvirkning

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved utslipp til vann, støy, lys, lukt og ved at det blir generert farlig avfall. De utslippene til vann som et anlegg har må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom strømforholdene og eventuelt topografiske forhold gjør at organiske avfallsstoffer i form av fôrspill og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette, dersom tilførselen er tilstrekkelig høye, medføre at nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stopper opp. Akkumulasjon av store mengder organiske avfallsstoffer kan medføre blant annet lokal utryddelse og/ending av bunndyrfaunaen.

Fylkesmannens vurderinger og begrunnelse for fastsettelse av vilkår

Kunnskapsgrunnlaget

Forurensningsforskriftens § 36-2 setter krav til hvilken informasjon som skal følge en søknad om utslippstillatelse. Med hjemmel i forurensningsloven § 12 kan Fylkesmannen i tillegg kreve mer spesifiserte undersøkelser av søker der det ansees som nødvendig. Forvaltningsloven § 17 og naturmangfoldloven § 8 sier videre noe om hvordan dette kunnskapsgrunnlaget skal vurderes i sammenheng med offentlig myndighetsutøvelse.

Et flytende akvakulturanlegg har ikke rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Utslipet må derfor reguleres gjennom å sette en ramme for produksjonen, sette utslippsregulerende vilkår til driften og sette krav om at miljøtilstanden i resipienten/fjorden skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå.

Søknaden har vedlagt B-undersøkelse fra 13.04.2007 og strømmåling av spredningsstrøm og bunnstrøm fra januar og februar 2004. Det er gjennomført målinger av overflatestrømmen i juni 2000. Det er gjennomført MOM-B undersøkelser i 2011, 2012, 2013, 2014 og 2015. Det er også gjennomført en MOM-C undersøkelse i 2014.

Etter en samlet vurdering anser vi kunnskapsgrunnlaget i denne saken som tilstrekkelig for å kunne fatte vedtak i saken, jf. forvaltningsloven § 17 og naturmangfoldloven § 8.

Påvirkning på lokalitetens nærsone

Miljømålene for bunnpåvirkning under et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve under merdene. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff. Størst betydning for denne bæreevnen har spredningsstrømmen som sprer partiklene fra anlegget, bunnstrømmen som bringer oksygen til nedbrytningsprosessene og dypet.

MOM-B undersøkelse vedlagt søknaden av 30.3.2007 viser tilstandsklasse 1 i lokalitetens nærsone, med en normal bunnfauna og normale elektrokjemiske- og sensoriske registreringer. MOM-B undersøkelser gjennomført under belastning siden 2011 har variert mellom tilstandsklasse 1 til 3. Siden 2014 har lokaliteten fått en MOM-B tilstand på 1.

Strømmåling for lokalitet Bjørgan (tabell 1) viser en spredningsstrøm med spredning mot sørøst og er retningsstabil. Bunnstrømmen er hovedsakelig rettet mot nord. Overflatestrømmen varierer mellom retning mot øst og vest. I henhold til tabell 1 viser gjennomsnittsstrømmen god/ moderat strøm i vannlagene, med lav andel strømstille i bunnstrømmen. Dette vil bidra til å spre organisk materiale og fremme nedbrytningsprosessene på bunnen.

	Gj. Strømhastighet (cm/s)	Makshastighet (cm/s)	Andel Strømstille (%)
Overflatestrøm	4,1	-	-
Spredningsstrøm	1,8	7	22
Bunnstrøm	2,1	6,2	9

Påvirkning utenfor lokalitetens nærsone

Av andre utslipp i området så ligger det et oppdrettsanlegg ved Kråkholmen (MTB 6740 tonn), Feøyvika (MTB 5460 tonn), Havsteinsundet (MTB 2340 tonn) og Kvalrosskjæret (MTB 3120 tonn). Anleggene ligger henholdsvis ca 3 km, 3,7 km, 4,7 km og 6,2 km unna. Det er ingen andre større utslipp av organisk materiale i området. Alle anleggene ligger i influensområdet til Mursteinfjorden som resipient. Bjørgan ligger i utkanten av Mursteinfjorden og kan potensielt bidra til organisk belastning til mursteinfjorden som er en begrenset resipient med terskler ved innløpet.

Det er gjennomført en MOM-C undersøkelse for Bjørgan og Feøyvika i 2014. Undersøkelsen viser belastning i alle sonene som er undersøkt og tilstanden er klassifisert som moderat. Den dypeste delen av Mursteinfjorden viste tilstandsklasse 3-4. Dette viser at Mursteinfjorden er en begrenset resipient og viktigheten av resipientovervåking. Det er også gjennomført en resipientundersøkelse av Mursteinfjorden i 2015 som også viser organisk belastning i resipienten. Videre overvåking av resipienten vil bestemme om det er nødvendig å redusere biomassen med utslipp til Mursteinfjorden som resipient.

Naturtyper

Den nasjonale kartleggingen av marint biologisk mangfold er ferdig i Nord-Trøndelag for enkelte prioriterte naturtyper og leveområder for enkelte arter. Det er ikke en heldekkende kartlegging og man mangler kunnskap for noen områder. Områder som er blanke betyr at man ikke har kartlagt området.

Miljødirektoratet sin database Naturbasen¹ viser at naturtypen større kamskjellforekomster er registrert i influensområdet til anlegget. Forekomsten av kamskjell vil bli eksponert utslipp fra anlegget. Larvefasen kan potensielt bli eksponert i hele vannsøylen, mens voksne kamskjell blir påvirket på bunnen. Kamskjell tar opp tungmetaller og miljøgifter og kan dermed bidra til at dette akkumuleres i næringskjeden. Det er likevel knyttet for mye kunnskapsmangler til å fastslå om kamskjell blir negativt påvirket av nærliggende oppdrettsanlegg.

Den generelle kunnskapen om hvordan de ulike naturtypene kan påvirkes av forurensning fra oppdrettsvirksomhet er begrenset. Det pågår i dag noen forskningsprosjekt som kan belyse denne problemstillingen nærmere i løpet av de nærmeste årene. Fylkesmannen forventer at risikoen for uønsket påvirkning av nærliggende naturtyper vil være betydelig mindre på eksponerte lokaliteter, sammenlignet med mer beskyttede sjøområder.

¹ Naturbase: Fagsystem fra Miljødirektoratet for registrering av verneområder, naturtyper og andre biologisk mangfold data som er viktige i arealforvaltningen. http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp

Hvis det fremkommer kunnskap som tilsier at det finnes naturtyper og at disse kan forringes av produksjonen ved lokaliteten **Bjørgan** må det påregnes at virksomheten kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp i relasjon til de prioriterte naturtypene som registreres i anlegges influensområde jf. forurensningslovens § 18. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver jf. forurensningslovens § 51 og § 2 nr 5, samt naturmangfoldlovens § 11 (kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver.)

Fylkesmannen understreker at vurderingene ovenfor er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet jf. forurensningslovens § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Søknaden er vurdert etter vannforskriftens § 12

Lokaliteten ligger i Mursteinfjorden karakterisert som beskytta fjord/kyst. (ID nr 0340020501-1-C i vann-nett). Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha moderat økologisk tilstand.

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal i følge *Forskrift om rammer for vannforvaltning* (vannforskriften) beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand, jf. § 4. Basert på at Mursteinfjorden er klassifisert som moderat økologisk tilstand mener vi det er viktig at lokalitetene i Mursteinfjorden har vilkår om resipientovervåking og Fylkesmannen oppdaterer derfor den gamle tillatelsen som ikke hadde vilkår om overvåking etter NS 9410. Overvåking fremover vil derfor bestemme om biomassen i influensområdet til resipienten må reduseres.

I sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget skal miljøtilstanden på sikt ikke være dårligere enn "god miljøtilstand", iht. forskriften.

Fylkesmannen er usikker på om en drift som omsøkt vil forverre tilstanden i kystvannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Tillatelsen er vurdert i forhold til vannforskriften og ut i fra de opplysninger som foreligger er Fylkesmannen usikker på den omsøkte produksjonen på lokaliteten vil føre til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomsten. Overvåking fremover vil derfor bestemme om biomassen i influensområdet til resipienten må reduseres.

Konklusjon

Samlet sett er Fylkesmannen usikker på at de naturgitte betingelsene og lokalitetens beliggenhet, med påfølgende utslipp til vann, vil medføre uakseptabel risiko for forurensning, på lokaliteten eller i resipienten/fjorden som helhet. Fylkesmannen oppdaterer derfor den gamle tillatelsen og gir vilkår om overvåking av resipienten i henhold til NS 9410. Overvåking fremover vil derfor bestemme om biomassen i influensområdet til resipienten må reduseres.

Virksomheten plikter til å skaffe så god som mulig oversikt over egne utslipp og virkningene på utslippet. Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden.

Krav om miljøundersøkelser vil videre dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten/fjorden. Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten/fjorden påvirkes negativt, kan Fylkesmannen redusere tillatt stående biomasse eller trekke tilbake tillatelsen, jf. forurensningsloven § 18.

Krav til miljøundersøkelser (vilkår 7 i tillatelsen)

For å overvåke påvirkninger oppdrettsanlegget har på bunnforholdene, er virksomheten pålagt miljøundersøkelse etter NS 9410 – MOM-C før neste utsett og deretter minst én gang hvert tredje år (vilkår 7.2).

MOM-C-undersøkelsen kan utføres i samarbeid med andre anlegg/virksomheter som ligger i nærheten. Virksomheten må forvente å delta i og delfinansiere overvåking som blir satt i gang i området i forbindelse med gjennomføringen av vannrammedirektivet.

Tillatelsen er også vurdert og funnet i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. I denne sammenheng må virksomheten være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Virksomheten må være forberedt på at miljømyndighetene kan pålegge nye vilkår i utslippstillatelsen, hvis ny kunnskap skulle tilsi at driften medfører høy risiko for uønskede effekter på spesielt viktige arter eller naturtyper.

Vedtak

På bakgrunn av søknad og etter en helhetlig vurdering av de miljømessige, tekniske og økonomiske forhold gir Fylkesmannen i Nord-Trøndelag tillatelse etter forurensningsloven § 11 på spesifiserte vilkår med hjemmel i § 16 i samme lov. Tillatelsen er vedlagt dette brev og omhandler forurensende forhold knyttet til virksomheten og gjelder fra den dato det er gitt tillatelse til virksomheten etter akvakulturloven.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Overvåking av resipienten/fjorden med NS 9410 MOM-C	Før neste utsett og deretter minst hvert tredje år	7.2

Vedtak om gebyr og fastsettelse av risikoklasse**Vedtak om gebyr**

Vi viser til vårt varsel om gebyr for saksbehandling av ny utslippstillatelse i brev av 24.10.2016. Vi har ikke mottatt merknader til varsel om gebyr. Fylkesmannens behandling av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Vedtaket om utslippstillatelse for lokaliteten Bjørgan er å betrakte som en ny utslippstillatelse. Det fastsettes gebyrsats 4 for saksbehandling, jf. forskrift om begrensnig av forurensning av 01.06.04 kapittel 39, i forbindelse med oppdatert utslippstillatelse for matfiskanlegg for laks og ørret på lokaliteten Bjørgan i Flatanger kommune. Gebyrsats 4 tilsvarer 1-2 ukers saksbehandling og innebærer at bedriften skal betale et gebyr på kr 21 500. Faktura til bedriften vil bli sendt ut av Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Risikoklasse

Risikoklassen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. Ved fastsettelse av risikoklasse for en virksomhet skal det tas hensyn til både utslippenes art og størrelse samt til resipientforholdene. På dette grunnlag vil nå Fylkesmannen vurdere risikoklasse for virksomheten på lokaliteten. Plassering i risikoklasse vil gi føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom virksomheten og Fylkesmannen. Klassifiseringen har bl.a. innvirkning på hvor ofte Fylkesmannen er ventet å

gjennomføre tilsyn med virksomheten, samt gebyrsats for tilsyn. Fylkesmannen har vurdert at anlegget ved lokalitet Bjørgan plasseres i risikoklasse 3.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Vi ber om at eventuelle merknader angående risikoklasse sendes til Fylkesmannen innen 14 dager etter at dette varselet er mottatt.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Nord-Trøndelag fylkeskommune som videresender klagen til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen i Nord-Trøndelag også kunne gi på forespørsel.

Vedlegg:

Utslippstillatelse med vilkår

Med hilsen

Anne Sundet Tangen (e.f.)
Assisterende miljøverndirektør

Andreas Wæhre
Rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Vilkår til utslippstillatelse for Marine Harvest Norway AS - lokalitet Bjørgan i Flatanger kommune

Kopi av brev med vedlegg til:

Flatanger kommune

Nord-Trøndelag fylkeskommune

Postboks 2560

7770 Flatanger

7735 STEINKJER

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

for

Marine Harvest Norway AS

ved Bjørgan

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 04.02.2008 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 7.

Denne tillatelsen gjelder fra det tidspunktet Nord-Trøndelag fylkeskommune har gitt endelig tillatelse etter akvakulturloven og laksetildelingsforskriften. Dersom fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av denne tillatelsen, er det produksjonsrammen i fylkeskommunens vedtak som gjelder. Virksomheten kan ikke fravike kravene i denne tillatelsen uten skriftlig avklaring med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen **ikke** er tatt i bruk innen to år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake.

Informasjon om ansvarlig enhet (fra enhetsregisteret)

Navn	Marine Harvest Norway AS
Beliggenhet/gateadresse	Sandviksbodene 77 AB
Postadresse	Postboks 4102 Sandviken
Kommune og fylke	Bergen – Hordaland
Org. nummer (ansvarlig enhet)	959352887

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹	Anleggsaktivitet
2016.0865.T	1749.0024.02	3	Matfisk - sjø

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannens arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av matfisk av laks i sjø på lokalitet Bjørgan med tilhørende betjeningsbase/landbase. Tillatelsen er basert på en søknad om produksjon av 5460 tonn biomasse.

Lokalitet	Kommune	Geografiske koordinater			MTB
		Kartdatum	N	Ø	
Bjørgan	Flatanger	Euro f89	64.35.526	10.54.591	5460 tonn

*MTB = maksimalt tillatt biomasse

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 6. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 5.3.

3. Utslipp

3.1. Fôr

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overføres eller føres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø.

Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å redusere fôrforbruket på neste utsett. Forhøyet fôrforbruk defineres her som at forholdet mellom totalt fôrforbruk for en produksjonssyklus og total biomasse produsert overstiger 1,1.

Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utføring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet forbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

3.2. Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, desinfeksjonsmidler, legemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal virksomheten vise særlig aktsomhet, slik at utslippene til og eventuell skade på det omkringliggende miljø søkes redusert til et minimum, jf. akvakulturdriftsforskriften § 15.

Virksomheten plikter å vurdere substitusjon av kjemikalier og legemidler i henhold til produktkontrollloven § 3 a. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og legemidler som benyttes, og om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.²

Legemidler og kjemikalier skal lagres forsvarlig.

Lagringen skal innrettes slik at spill ved uhell eller lignende blir samlet opp.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket³ og biocidregelverket⁴.

3.3. Vasking/impregnering av nøter

Nøter som er behandlet med miljøskadelige kjemikalier (inkludert kobber), kan ikke vaskes og reimpregneres på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring av nøter i form av spyling er tillatt. Nøter som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier kan vaskes og reimpregneres på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring, vask og impregnering skal likevel ikke medføre utslipp som gir ulempe eller skade på miljøet.

3.4. Oljeholdig avløpsvann

Oljeholdig avløpsvann fra verksted, motorrom eller lignende skal renses i oljeavskiller eller tilsvarende renseinnretning, i henhold til kravene i forurensningsforskriften kapittel 15.

3.5. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.6. Mudring

Mudring herunder også slamsuging av bunnen er ikke tillatt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriften kap 22.

3.7. Lukt

Fôrlagring, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved oppdrettsanlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulemper av betydning for naboer m.fl.

3.8 Lys

Lys som blir benyttet som vekstregulering skal ikke være til ulempe for naboer, fritidshus e.l i området.

---

² Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester av 11.juni 1976 nr. 79 (produktkontrollloven) § 3a

³ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier av 30. mai 2008 nr.516 (REACH).

⁴ Forskrift om godkjenning av biocider og biocidprodukter av 18. desember2003 nr. 1848 (biocidforskriften)

3.9 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride $L_{den}55$, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade.

Støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Virksomheten plikter å redusere støy mest mulig.

4. Avfall

4.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av driften. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵. Kasserte nøter kan være farlig avfall pga. innhold av miljøskadelige stoffer som kobber⁶.

Det er forbudt å dumpe avfall i sjø.

Avfall som oppstår i virksomheten skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottak, jf. forurensningslovens § 32 om håndtering av næringsavfall.

4.2. Håndtering og lagring av farlig avfall

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. I tillegg skal farlig avfall som ikke er lagret på tank, som et minimum lagres under tak og på tett fast dekke med fall mot tette oppsamlingsenheter.

Lagertanker for flytende avfall som er større enn 2.000 liter skal ha oppsamlingsvolum tilsvarende tankens volum. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og skal ikke blandes sammen med annet avfall.

Ubenyttede rester av legemidler og kjemikalier, inkludert emballasje, må samles opp, håndteres og lagres separat slik at ikke annet avfall blir kontaminert og gjenbruk vanskeliggjøres. Det samme gjelder for ensilasje, fôrrester og slam/ekskremitter som inneholder legemiddel- eller kjemikalierester. Lageret for antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal ha nok kapasitet, både til vanlig drift og ved sykdomsutbrudd. Avfallet skal leveres til godkjent mottak for farlig avfall⁷.

Farlig avfall skal deklarerer og leveres til godkjent mottaker minst én gang i året⁸.

---

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.juni 2004, nr. 930 (avfallsforskriften).

⁶ Definisjon på farlig avfall fremgår av avfallsforskriftens § 11-4, bl.a kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent dikobberoksid (Cu_2O) er pr. idag farlig avfall

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.juni 2004 nr. 930 § 11-8

⁸ Jf. avfallsforskriften §11-8

4.3. Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår fare for forurensning. Så langt det er mulig skal død fisk tas opp av sjøen hver dag i henhold til akvakulturdriftsforskriften § 16⁹. Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks sykdom eller algeoppblomstring.

Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

5. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp

5.1 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sitt anlegg (lokalitet og landbase) i henhold til forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)¹⁰. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal sørge for at det etableres internkontroll tilpasset det konkrete anlegget, jf. internkontrollforskriften § 4. Virksomheten skal systematisk overvåke og gjennomgå internkontrollen, jf. internkontrollforskriften § 5 pkt. 8.

De som arbeider på anlegget skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og forebygge at utslipp skjer.

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet knyttet til det aktuelle anlegget, jf. internkontrollforskriften § 5 første ledd pkt 6. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Virksomheten skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med slikt utstyr og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. internkontrollforskriften § 5 pkt. 7.

5.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

5.3. Varsling av akutte utslipp

Akuttutslipp eller fare for akuttutslipp skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹¹. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

⁹ Tilsvarende krav som fremgår av forskrift om drift av akvakulturanlegg av 17. juni 2008 nr. 822 (akvakulturdriftsforskriften) § 16

¹⁰ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6. desember 1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

¹¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9. juli 1992 nr. 1269

6. Miljøinformasjon og journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon.¹²

Virksomheten skal registrere og journalføre driftsopplysninger på lokalitets- og produksjonsenhetsnivå jf. akvakulturdriftsforskriftens §§ 41 og 42. Virksomheten skal i tillegg regelmessig registrere og journalføre følgende data:

Tema	Data
Avfall	Typer, mengde og disponeringsmåter
Oppsamlet slam med antibiotika	Mengde og disponeringsmåter

Journalen skal tas vare på ved anlegget i minst 4 år og være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon.

7. Miljøtilstand og resipientovervåking

Bæreevnen er kapasiteten lokaliteten har til å ta imot og omsette organisk materiale. Både topografi, bunnforhold og strømforhold har betydning for lokalitetens bæreevne.

7.1. Krav til miljøtilstand

I influensområdet utenfor nærsone til lokaliteten skal tilstanden for dypvannet, bløtbunnsfauna og sediment være god, tilstandsklasse II eller bedre etter vannforskriften¹³.

Utslippene skal ikke gi en dårligere tilstandsklasse i overflatevannet i influensområde omkring anlegget om sommeren enn naturtilstanden.

Strandsonen i nærheten av anlegget skal ikke være synlig påvirket av utslipp eller annen forurensning fra anlegget.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåking for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

7.2 Overvåking

Det skal gjennomføres C-undersøkelse etter NS 9410 av et akkreditert organ før neste utsett og deretter hvert 3 år, eller etter den frekvens Fylkesmannen vurderer som tilfredsstillende.

Undersøkelsen skal fortrinnsvis gjennomføres på det tidspunktet av året hvor oksygenverdiene er på det laveste. Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø.

Vannmiljøets importformat finnes på <http://vannmiljokoder.miljodir.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøets kodeverk.

Der det pågår overvåking i regi av Fylkesmannen eller vannregionmyndighet skal virksomheten bidra i felles overvåkningsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av virksomhetens utslipp.

Undersøkelsen skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

¹² Jf. Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet av 9. mai 2003 nr. 31 (miljøinformasjonsloven) § 9.

¹³ Forskrift om rammer for vannforvaltningen av 15. desember 2006 nr. 1446 (vannforskriften).

Virksomheten skal så snart undersøkelsene er foretatt varsle Fylkesmannen om dato for undersøkelsen og hvilken instans som har foretatt den.

8. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

9. Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navneendringer for virksomheten.

10. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, fiskefôr, fisk, kjemikalier, legemidler, produksjonsutstyr og avfall (inkludert ensilasje) tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁴. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

11. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

¹⁴ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1**Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.**

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6tri-tert-butylfenol	
Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser

	Vanlige forkortelser
Perfluoroktansyre (PFOA)	
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Dekametylsyklopentasiloksan	D5